

Fənn sillabusu
(işçi tədris proqramı)

İxtisasın şifri və adı: Biznesin idarə edilməsi (Aqrobiznes)
Fakültə: İqtisadiyyat və idarəetmə
Kafedra: Maliyyə idarəetməsi və audit

I. Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Aqrar sferanın infrastruktur təminatı (İşçi proqramı LDU "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrası. 05.01.2025, prot №08)
Kodu: ECON 503
Tədris ili: II 2025/2026
Semestr: IV (Yaz)
Tədris yükü: Cəmi 225 saat: Auditoriya saati: 30 saat (30 saat məşğələ)
Təhsilalma forması: Əyani
Tədris dili: Azərbaycan dili
AKTS üzrə kredit: 7 kredit

II. Müəllim haqqında məlumat:

Adı, soyadı, elmi dərəcəsi və elmi adı: Hüseynli Nuran Miraqil oğlu, b/m
Məsləhət günləri və saati: V gün saat 9⁰⁰-13⁰⁰.
E-mail ünvanı: nurangaga@mail.ru
Kafedranın ünvanı: Lənkəran ş., Füzuli küç., 170-a

III. Təvsiyə olunan dərslik, dərs vəsaiti və metodik vəsaitlər:

1. Eldar Quliyev. Aqrar iqtisadiyyat. Ali məktəb tələbələri üçün dərslik. Bakı, 2015, "Kooperasiya" nəşriyyatı, 320 səh.
2. Nizami Qafarov. Aqrar iqtisadiyyat. Bakı: Kooperasiya nəşriyyatı, 2009.
3. İslam İbrahimov. Aqrar sahənin iqtisadiyyatı. Bakı, 2016.
4. Hacıyev Y. Aqrar sənaye kompleksinin iqtisadiyyatı. Bakı, 2006.
5. Экономика предприятий агропромышленного комплекса : учебник / под.ред.: Р. Г. Ахметова, Ю. В. Чутчевой ; рец. Е. В. Хубякова. - Москва : Юрайт, 2024.
6. Минаков Иван Алексеевич, Смагин Борис Игнатьевич Экономика агропромышленного комплекса. Учебник, Санкт-Петербург: Лань, 2024. — 320 с.
7. Экономика сельского хозяйства : учебник для среднего профессионального образования / под редакцией Н. Я. Коваленко. — Москва : Издательство Юрайт, 2024. — 406 с.
8. Горланов, С. А. Аграрная экономика : учебное пособие / С. А. Горланов, З. П. Меделяева. — Воронеж : ВГАУ, 2024. — 151 с.

IV. Prerekvizitlər: Fənnin tədrisi üçün öncədən başqa fənnin tədrisi vacib deyildir.

V. Korekvizitlər: Bu fənnin tədrisi ilə eyni vaxta başqa fənlərin də tədris olunmasına zərurət yoxdur.

VI. Fənnin təsviri və məqsədi: "Aqrar sferanın infrastruktur təminatı" fənni aqrar sahədə istehsalın, emalın, saxlanmanın, nəqliyyatın, satışın və xidmətlərin səmərəli təşkili üçün zəruri olan infrastruktur sistemlərinin mahiyyətini, strukturunu və fəaliyyət mexanizmlərini öyrənir. Fənn aqrar istehsalın dayanıqlı inkişafında maddi-texniki, maliyyə-kredit, logistika, informasiya, innovasiya və sosial infrastrukturun rolunu və qarşılıqlı əlaqələrini araşdırır. Bu fənn çərçivəsində aqrar bazar

infrastrukturunu, dövlətin aqrar infrastruktur siyasəti, regional xüsusiyyətlər, müasir çağırışlar və beynəlxalq təcrübə təhlil edilir. Fənn MBA tələbələrində aqrar sahədə strateji düşüncə, infrastruktur layihələrinin qiymətləndirilməsi və idarə olunması üzrə nəzəri bilik və praktiki bacarıqlar formalaşdırır.

Fənnin əsas məqsədi tələbələrə aqrar sferanın infrastruktur təminatının nəzəri əsaslarını və praktiki tətbiq mexanizmlərini mənimsətmək, aqrar istehsalın səmərəliliyinin artırılmasında infrastrukturun rolunu dərk etdirmək və bu sahədə idarəetmə qərarları qəbul etmək bacarığı formalaşdırmaqdır.

VII. Davamiyyətə verilən tələblər: Fənn üzrə semestr ərzində buraxılmış auditoriya saatlarının ümumi sayı Elmi Şuranın 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq davamiyyət meyarları nəzərə alınmaqla müəyyən olunmuş həddən yuxarı olduğu halda magistr həmin fəndən imtahana buraxılmaz, onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır.

VIII. Qiymətləndirmə: Fənn üzrə magistrlərin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Yeni tələbənin fənn üzrə toplaya biləcəyi balın maksimum miqdarı 100-ə bərabərdir. Bu balın yarısı (50 bal) tələbənin semestr müddətində fəaliyyətinin nəticəsinə (cari qiymətləndirmə), digər yarısı isə (digər 50 bal) imtahanın nəticəsinə (aralıq qiymətləndirmə) görə verilir. Fənn üzrə cari qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 bala aşağıdakılar daxildir:

- 20 bal - seminar dərslərində fəaliyyətinə görə;
- 30 bal - kollokviumların nəticələrinə görə.

Qiymətləndirmə zamanı LDU-nun Elmi Şurasının 16 may 2024-cü il tarixli qərarına uyğun olaraq qiymətləndirmə meyarları nəzərə alınır.

İmtahanda qazanılan balların maksimum miqdarı 50-dir. İmtahan yazılı şəkildə aparılır və imtahan biletinə bir qayda olaraq fənn üzrə tədris olunan mövzulara aid 5 sual daxil edilir. Hər sual maksimum 10 bal olmaqla qiymətləndirilir (aşağıda qeyd olunan qiymət meyarına əsasən) ki, bu da toplamda fənn üzrə aralıq qiymətləndirmənin nəticəsinə görə verilən maksimum 50 balı təşkil edir.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal - magistr keçilmiş materialı dərinləndən başa düşür, cavabı dəqiq və hərtərəflidir;
- 9 bal - magistr keçilmiş materialı tam başa düşür, cavabı dəqiqdir və mövzunun məzmununu tam açır;
- 8 bal - magistr cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal - magistr keçilmiş materialı yaxşı başa düşür, lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırma bilmir;
- 6 bal - magistrin cavabı əsasən düzgündür;
- 5 bal - magistrin cavabında çatışmazlıqlar var, mövzunu tam əhatə edə bilmir;
- 4 bal - magistrin cavabı qismən doğrudur, lakin mövzunu izah edərkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal - magistrin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırma bilmir;
- 1-2 bal - magistrin mövzudan qismən xəbəri var;
- 0 bal - cavab yoxdur.

Magistrin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır. Əks təqdirdə Magistrin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsində topladığı bala əlavə olunmur. Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə (imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

№	Bal	Qiymət	
		Sözlə	Hərflə
1.	91-100	Əla	A
2.	81-90	Çox yaxşı	B
3.	71-80	Yaxşı	C
4.	61-70	Kafi	D
5.	51-60	Qənaətbəxş	E
6.	50 və ondan aşağı	Qeyri-kafi	F

IX. Davranış qaydalarının pozulması:

Magistr Universitetin Daxili intizam qaydalarını pozduqda onun barəsində mövcud qanunvericilik çərçivəsində müvafiq tədbir görülməkdir

X. Təqvim mövzu planı:
Cəmi 30 saat. Məşğələ 30 saat.

№	Tədris olunan mövzuların məzmunu	Saat	Tarix
		Məşğələ	
1	<p>Mövzu: Aqrar sferanın infrastrukturunun mahiyyəti və əhəmiyyəti</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aqrar infrastruktur anlayışı və tərkib hissələri 2. İnfrastrukturun aqrar istehsalda rolu 3. Aqrar inkişafda infrastrukturun strateji əhəmiyyəti 4. İnfrastruktur təminatının iqtisadi səmərəliliyə təsiri 5. Aqrar infrastrukturun formalaşmasının tarixi mərhələləri <p>Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]</p>	4	
2	<p>Mövzu: Aqrar istehsal infrastrukturunun növləri</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. İstehsal infrastrukturunu anlayışı 2. Texniki və maddi-texniki infrastruktur 3. Sosial infrastrukturun aqrar sahədə rolu 4. Xidmət infrastrukturunu və onun xüsusiyyətləri 5. Aqrar istehsal infrastrukturunun təsnifatı və strukturu <p>Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]</p>	4	
3	<p>Mövzu: Aqrar logistika və tədarük infrastrukturunu</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aqrar logistik sistemin mahiyyəti 2. Saxlama və anbar təsərrüfatı infrastrukturunu 3. Neqliyyat və paylama şəbəkələri 4. Logistikanın məhsul itkisinə təsiri <p>Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]</p>	4	
4	<p>Mövzu: Aqrar bazar infrastrukturunu</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aqrar bazar infrastrukturunu anlayışı 2. Topdansatış və pərakəndə satış şəbəkələri 3. Birjalar, yarmarkalar və hərraclar 4. Bazar infrastrukturunun rəqabətə təsiri <p>Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]</p>	4	
5	<p>Mövzu: Maliyyə və kredit infrastrukturunu aqrar sferada</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aqrar sahədə maliyyə infrastrukturunun mahiyyəti 2. Bank və kredit təşkilatlarının rolu 3. Sığorta sisteminin aqrar istehsalda əhəmiyyəti 4. Dövlət maliyyə dəstək mexanizmləri <p>Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]</p>	4	
6	<p>Mövzu: İnnovasiya və informasiya infrastrukturunu</p> <p>Plan:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Aqrar innovasiya infrastrukturunu anlayışı 2. İnförmasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi 3. Aqrar məsləhət və informasiya xidmətləri 4. Rəqəmsallaşmanın aqrar infrastrukturda rolu <p>Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]</p>	4	

7	Mövzu: Dövlətin aqrar infrastrukturun inkişafında rolu Plan: 1. Dövlət aqrar siyasəti və infrastruktur 2. Dövlət proqramları və layihələr 3. Publik-özel tərəfdaşlıq mexanizmləri 4. Infrastruktur inkişafında hüquqi tənzimləmə Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]	4	
8	Mövzu: Aqrar infrastrukturun inkişaf problemləri və perspektivləri Plan: 1. Mövcud infrastruktur problemlərinin təhlili 2. Regional inkişafda infrastruktur fərqləri 3. Dayanıqlı aqrar infrastruktur konsepsiyası 4. Gələcək inkişaf istiqamətləri Mənbə: [Mühazirə materialları: 1-8]	2	
Cəmi:		30	

XI. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

- Mühazirə və praktik məşğələlərdə fəal iştirak;
- Mövzular üzrə nəzəri biliklərin mənimsənilməsi;
- Verilmiş ədəbiyyat və normativ sənədlərin öyrənilməsi;
- Analitik düşünmə və müstəqil təhlil bacarığının nümayişi;
- Tapşırıqların müəyyən edilmiş müddətdə təqdim edilməsi.

XII. Fənnin tədrisi üçün nəzərdə tutulan tədris və öyrənmə metodları:

- mühazirə, seminar, praktiki tapşırıqlar;
- təqdimat və müzakirə;
- debat;
- müstəqil iş/araşdırma.

XIII. Fənn üzrə təlimin nəticələri:

Magistrantlar

Fənnin mənimsənilməsi nəticəsində magistrantlar:

- Aqrar sferanın infrastrukturunun mahiyyətini, növlərini və funksiyalarını izah edə biləcəklər;
- Aqrar istehsalın səmərəliliyində logistika, bazar, maliyyə və informasiya infrastrukturunun rolunu təhlil edəcəklər;
- Aqrar infrastrukturun mövcud vəziyyətini qiymətləndirmək və problemləri müəyyən etmək bacarığı qazanacaqlar;
- Aqrar sahədə infrastruktur layihələrinin iqtisadi səmərəliliyini və risklərini dəyərləndirə biləcəklər;
- Dövlət və özəl sektorun aqrar infrastrukturun inkişafındakı rolunu əsaslandırma biləcəklər;
- Dayanıqlı aqrar inkişaf üçün infrastruktur üzrə strateji qərarlar hazırlaya biləcəklər;
- Aqrar infrastrukturla bağlı analitik hesabatlar və təqdimatlar hazırlamaq bacarığı əldə edəcəklər.

XIV. Tələbələrin fənn haqqında fikrinin öyrənilməsi: _____

XV: Kollektiv sualları:

I Kollektiv sualları:

1. Aqrar infrastruktur anlayışı və tərkib hissələri
2. Infrastrukturun aqrar istehsalda rolu
3. Aqrar inkişafda infrastrukturun strateji əhəmiyyəti
4. Infrastruktur təminatının iqtisadi səmərəliliyə təsiri
5. Aqrar infrastrukturun formalaşmasının tarixi mərhələləri

6. İstehsal infrastrukturunu anlayışı
7. Texniki və maddi-texniki infrastruktur
8. Sosial infrastrukturun aqrar sahədə rolu
9. Xidmət infrastrukturunu və onun xüsusiyyətləri
10. Aqrar istehsal infrastrukturunun təsnifatı və strukturu

II Kollektiv sualları:

1. Aqrar logistik sistemin mahiyyəti
2. Nəqliyyat və paylama şəbəkələri
3. Logistikanın məhsul itkisinə təsiri
4. Aqrar bazar infrastrukturunu anlayışı
5. Topdansatış və pərakəndə satış şəbəkələri
6. Aqrar sahədə maliyyə infrastrukturunun mahiyyəti
7. Sığorta sisteminin aqrar istehsalda əhəmiyyəti
8. Aqrar innovasiya infrastrukturunu anlayışı
9. Aqrar məsləhət və informasiya xidmətləri
10. Rəqəmsallaşmanın aqrar infrastrukturda rolu

XVI. Fənn üzrə imtahan sualları:

1. Aqrar infrastruktur anlayışı və tərkib hissələri
2. İnfrastrukturun aqrar istehsalda rolu
3. Aqrar inkişafda infrastrukturun strateji əhəmiyyəti
4. İnfrastruktur təminatının iqtisadi səmərəliliyə təsiri
5. Aqrar infrastrukturun formalaşmasının tarixi mərhələləri
6. İstehsal infrastrukturunu anlayışı
7. Texniki və maddi-texniki infrastruktur
8. Sosial infrastrukturun aqrar sahədə rolu
9. Xidmət infrastrukturunu və onun xüsusiyyətləri
10. Aqrar istehsal infrastrukturunun təsnifatı və strukturu
11. Aqrar logistik sistemin mahiyyəti
12. Saxlama və anbar təsərrüfatı infrastrukturunu
13. Nəqliyyat və paylama şəbəkələri
14. Logistikanın məhsul itkisinə təsiri
15. Aqrar bazar infrastrukturunu anlayışı
16. Topdansatış və pərakəndə satış şəbəkələri
17. Birjalar, yarmarkalar və hərraclar
18. Bazar infrastrukturunun rəqabətə təsiri
19. Aqrar sahədə maliyyə infrastrukturunun mahiyyəti
20. Bank və kredit təşkilatlarının rolu
21. Sığorta sisteminin aqrar istehsalda əhəmiyyəti
22. Dövlət maliyyə dəstək mexanizmləri
23. Aqrar innovasiya infrastrukturunu anlayışı
24. İnformasiya-kommunikasiya texnologiyalarının tətbiqi
25. Aqrar məsləhət və informasiya xidmətləri
26. Rəqəmsallaşmanın aqrar infrastrukturda rolu
27. Dövlət aqrar siyasəti və infrastruktur
28. Dövlət proqramları və layihələr
29. Publik-özəl tərəfdaşlıq mexanizmləri
30. İnfrastruktur inkişafında hüquqi tənzimləmə
31. Mövcud infrastruktur problemlərinin təhlili
32. Regional inkişafda infrastruktur fərqləri
33. Dayanıqlı aqrar infrastruktur konsepsiyası
34. Gələcək inkişaf istiqamətləri

"Aqrar sferanın infrastruktur təminatı" fənninin sillabusu "Biznesin idarə edilməsi (Aqrobiznes)" ixtisasının təhsil proqramı, tədris planı və fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "Maliyyə idarəetməsi və audit" kafedrasının 05.01.2026-cı il (08 sayılı protokol) tarixli iclasında təsdiq olunmuşdur.

Məşğələ üzrə fənn müəllimi:

b/m. Nuran Hüseynli

Kafedra müdiri:

dos. Əlixan Bədəlov